

מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרַתְךָ

"וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם" (שמות לה, א). "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" (שמות לח, כא).

פְּרָשָׁה זוֹ, פְּרַשְׁת וַיִּקְהַל, וְכֵן הַפְּרָשָׁה שְׁבָעָה בַּעֲקֻבוֹתֶיהָ, פְּרַשְׁת פְּקוּדֵי, חוֹזְרוֹת עַל מְלֹאכֶת בְּנֵי־הַמִּשְׁכָּן וְכַלּוֹ, וְעִשִּׂית בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ, בְּגָדֵי אֶהֱרֹן וּבְנָיו. נִתֵּן לְמִצָּא שְׁנַיִם קָלִים מֵהֶם נִתֵּן לְלַמֵּד וּלְחַדֵּשׁ פְּרָטִים חֲשׁוּבִים (רֹאה אַבְרַבְנָאֵל עַל פְּרָשִׁיּוֹת וַיִּקְהַל וּפְקוּדֵי), אֲבָל הַתִּכּוֹן עֲצֻמוֹ רַבּוֹ כִּכְלֹ כִּכְבָּר נֹאמֵר בְּפְרָשִׁיּוֹת תְּרוּמָה וּתְצֻוֶה, וְהַשְּׂאֵלָה הַיָּא, מִדּוּעַ רָאִתָּה הַתּוֹרָה לְנִכּוֹן לְחִזּוֹר שׁוּב וְשׁוּב עַל הַדְּבָרִים תּוֹךְ חִזְרָה עַל הַמִּדּוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר, וְעַל כָּל פְּרָט וּפְרָט?

אָמַר מֹשֶׁה: רַבּוֹנִי, מִשְׁבְּעִים אֲמוֹת אֵין אֶת מִצְוֵנִי עַל אַחַת מֵהֶם, אֵלֶּא עַל יִשְׂרָאֵל: כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת ל, יב). וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמֵר (שְׁמוֹת ל, לא), וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹר (שְׁמוֹת ל, לא), צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וַיִּקְרָא כ, ב), וְאַתָּה תְצֻוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וַיִּקְרָא כז, כ). כָּל מָה שְׂאִתָּה מִצְוֵנִי, עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר לוֹ: לְפִי שְׁהֵם חֲבִיבִין עָלַי מְכַל הָאֲמוֹת, וְהֵם סִגְלִיתִי וּבִהֶם חֲשַׁקְתִּי וּבִהֶם בְּחַרְתִּי, שְׁנֹאמֵר: "וּבֶךָ בְּחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה" (דְּבָרִים יד, ב). בֹּא וּרְאֵה כִּמָּה חֲבִבּוֹ, שְׁקִרְאֵן חֲמִשָּׁה פְּעָמִים בְּפָסוּק אֶחָד: "וְאַתָּנָה אֶת הַלְוִיִּם נִתְּנִים לְאֶהֱרֹן וּלְבְנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעַבְד אֶת עֲבַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֵהֶל מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְהִיָּה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגִשְׁת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל הַקֹּדֶשׁ" (בַּמִּדְבָּר ח, יט). אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי: מִשָּׁל לְמַלְךְ שְׁמֹסַר בְּנוֹ לְפַדְגוּגוֹ, וְהָיָה מְבַקְשׁוֹ אֲצִלוֹ בְּכָל שְׁעָה וְאֹמֵר לוֹ: אֲכַל בְּרִי, שְׁתֵּה בְרִי, אֲזַל בְּרִי לְבִי סְפָרָא, הִדַּר בְּרִי מִבֵּי סְפָרָא [בְּנֵי אֲכַל? בְּנֵי שְׁתֵּה? בְּנֵי הִלַּךְ לְבֵית הַסְּפָרָא? בְּנֵי חִזַּר מִבֵּית הַסְּפָרָא?]. כֶּךָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְאַוֶּה לְהַזְכִּיר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל שְׁעָה (מִדְּרַשׁ תַּנְחוּמָא שְׁמוֹת ל, ח).

ממדרש זה נמצאנו למדים יסוד חשוב מאוד, שכאשר אוהבים מישהו או כאשר אוהבים משהו הרי שאנו מרבים להזכירו ולשוחח אודותיו, הקדוש ברוך הוא מחבב את בני ישראל ולכן מזכיר אותם חמש פעמים בפסוק אחד. רבנו בחיי (שמות לה, א) מפרט ומציין שהתורה חוזרת על מעשה המשכן וכל כליו חמש פעמים בדומה לפסוק בספר במדבר שמזכיר את בני ישראל חמש פעמים, כדי להדגיש את מעלת המשכן והחבה אליו.

חשבת להוסיף פאן עוד נקדה, והיא, שסבת חביבות המשכן בעיני הקדוש ברוך הוא, גם היא נובעת מרב אהבתו את בניו, מרב אהבתו את בני ישראל, כי המשכן הוא המקום בו עם ישראל יכול להתקרב להקדוש ברוך הוא בדרך הגבוהה ביותר עלי אדמות, כמו שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח).

הסבר זה נמצא גם בדברי הרמב"ן בפרשתנו (שמות לו, ח): ועל הכלל כל זה דרך חבה ודרך מעלה, לומר כי חפץ השם במלאכה ומזכיר אותה בתורתו פעמים רבות להרבות שכר לעוסקים בה, כענין מה שאמרו במדרש, יפה שיחת עבדי אבות לפני הקדוש ברוך הוא מתורתם של בנים שהרי פרשתו של אליעזר שנים ושלשה דפין היא.

הזהר בני מאוד מלשון הרע, כי בזה אתה מבייש עצמך, כי כל הפוסל - פסול, ואינו מדבר בשבח של אדם, ודרך לפסל בני-אדם במומו (קדושין ע, א), כי המום שיש בו הוא מונח כל היום בלב פיון שהוא מוציא [בפיו], כי כל אדם נבחן ונכר במעשיו. כיצד? אם תראה אדם שהוא רגיל לשבח נשים ולדבר מהן תמיד - דע לך שהוא אוהב נשים; ואם הוא משבח מאכלים טובים ויין, ובזה רגיל - דע לך שהוא זולל וסוּבא; וכן בכל דבר. וראיה מהפסוק: "מה אהבתי תורתך, כל היום היא שיחתי" (תהלים קיט, צ) - בשביל שאני אוהב את התורה, לעולם אני מדבר בה, כי כל דבר שאדם אוהב בלב הוא מדבר בו תמיד (אורחות צדיקים שער כה - לשון הרע, מובא בספרו של אמו"ר שליט"א האוצר האמיתי עמ' קלב. וראה דומה לזה גם בשערי תשובה לרבנו יונה שער שלישי אות קמח, על הפסוק במשלי "מצרף לכסף").

אחד הנסיונות בהם נתקלים לומדים רבים הוא הרצון ללמד דברים חדשים וחסר חשק לחזר על הנלמד. הפתרון לזה הוא להשקיע בלב פנימה, להגיע לאהבת ה' ואהבת תורה אמיתית, וכאשר אדם יאהב את התורה, הוא יחזר על למודו בשמחה, כי כל דבר שאדם אוהב בלב הוא מדבר בו תמיד, כדברי דוד המלך נעים זמירות ישראל, "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי" (תהלים קיט, צ).